

інтереси клієнта всіма законними засобами та способами, докладаючи максимальні зусилля [5, с.74-75].

Підбиваючи підсумки, слід відзначити, що етична сторона професійної роботи адвоката є комплексним поняттям, що включає велику різноманітність моральних засад та принципів, що регулюють відносини між адвокатом та іншими суб'єктами правової допомоги та відіграє провідну роль у професійній діяльності адвоката.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон від 05.07.2012 №5076-VI. С. 1438 ст.

2. Філонов О. В., Шкарупа В.І., Титов Р.А., Кінаш Ю.С. Адвокатура України: навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.

3. Погорецький М.А Яновська О. Г. Адвокатура України: : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2014. ст. 368.

4. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Правила адвокатської етики / упоряд. В. Агєєва. Київ: Смолоскип, 2016. 32 с.

5. Адвокатура України: підручник: у 2 кн. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Нац. ун-т «Одеська юридична академія» ; за загальною редакцією С. Я. Фурса, Н. М. Бакаянова. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – Київ : Алерта, 2016. – (Процесуальні науки).

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Владишевська Вікторія Вікторівна**

Доукіна Н.В.

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТСЬКА ЕТИКА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

Надійний захист прав людини – вищий критерій оцінки діяльності всіх інститутів держави, що складають систему правоохоронних і правозахисних органів. У юридичному механізмі захисту прав людини особливе місце посідає адвокатура, головною соціальною місією якої є захист прав людини. Рівень розвитку адвокатури є одним із індикаторів демократичності суспільства, одна з ознак стану захищеності прав людини. Здійснюючи захист особи перед адвокатом нерідко постає дилема з приводу дотримання

принципів чесності та порядності. Саме з цих причин були прийняті Правила адвокатської етики.

Важливі кроки в напрямі вивчення проблем діяльності адвокатури, зокрема й етичних аспектів професійної адвокатської діяльності, зроблено у працях як українських, так і іноземних представників юридичної науки, таких як: М. Ю. Барщевський, О. Д. Бойков, Т. В. Варфоломеева, Д. П. Ватман, Ю. М. Грошевий, Я. П. Зейкан, З. З. Зінатуллін, А. Ф. Коні, М. Молло, О. Д. Святоцький, Н. М. Бакаянова, Д. П. Фіолевський, С. Я. Фурса, О. Т. Яновська та інші.

Правилами адвокатської етики, затвердженими установчим з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 року зі змінами затвердженими з'їздом адвокатів України від 15 лютого 2019 року, закріплені такі базові принципи адвокатської діяльності, як дотримання законності, компетентність і добросовісність, дотримання інтересів клієнта, принцип неприпустимості конфлікту інтересів на стадії прийняття доручення клієнта та ін. [1].

Моральне ставлення завжди було необхідне не тільки для народів, але і для «професійних майстерень». Кожен представник юристів хоче зробити кар'єру. До цього є лише один шлях: здобути хороше ім'я та репутацію. Цього неможливо досягти без системи моральних принципів, яких повинен дотримуватися юрист протягом усього свого професійного життя. До цієї системи належать такі принципи: порядність, етичність, сумлінність, прагнення до висот професіоналізму, скромність і самокритичність, доброчесність і наполегливість, конфіденційність, почуття відповідальності, поміркованість і педантичність.

Моральне ставлення та психологія юриста в цілому формуються внаслідок впливу певних факторів. До таких факторів Д. П. Фіолевський відноситься: відсутність влади; фінансова незалежність від держави; тільки самостійність; однобічна позиція адвоката [2].

Професійна мораль у системі адвокатури України закріплена на рівні монографічних комплексних праць. Юридичною наукою (деонтологією) деталізовані основи професійної культури юриста, серед яких професійна правосвідомість, яка пов'язана із тематикою моральності особи.

Практичне значення інституту адвокатури у своїх наукових працях узагальнює О. Д. Святоцький, з погляду якого «головна соціальна місія, фундаментальне призначення адвокатури – це захист прав людини» [3, с. 80].

В судовому процесі відбувається жорстка боротьба, де на «терезах Феміди» знаходиться найбільша цінність та надбання людини – права та свободи. Отож реалізація представниками юриспруденції своїх функцій напряму взаємопов'язано із професійною культурою, що зумовлюється її специфікою (формування почуття моральної та юридичної відповідальності, суворе дотримання усталеного позитивного стереотипу поведінки,

вироблення моральної обґрунтованості службових взаємовідносин, готовність виконувати юридичний обов'язок).

Етика юриста – це вічна проблема. Ось чому основні принципи моралі професійної адвокатури – однакова чесність, компетентність та добросовісність – не тільки були проголошені, але й детально розроблені давно. Загальний кодекс правил для юристів Європейського співтовариства зазначає: «Правила професійної етики передбачають добровільне виконання тими, хто підлягає їх дії, щоб гарантувати, що адвокат виконує свої обов'язки способом, прийнятним у будь-якій цивілізованій суспільстві».

Етика відносин в адвокатській діяльності є найбільш складним та об'ємним за змістом питанням, яке утворює один з найважливіших аспектів теорії адвокатури та адвокатської практики. І серцевину її змісту становить передусім питання етики відносин адвоката з клієнтом, оскільки, за влучним висловлюванням У. Бернама, «адвокат, коли виконує свої професійні обов'язки, знає тільки одну людину в світі, і ця людина – його клієнт» [4, с. 286]. Тож деонтологічні аспекти відносин адвоката з клієнтом набувають особливої ваги та актуальності.

Слід зазначити, що в результаті тривалого розвитку уявлень науковців та практиків про моральну сутність адвокатської діяльності беззаперечною аксіомою стало положення, відповідно до якого етичною основою взаємовідносин адвоката з клієнтом є довіра.

Як відзначає Ю.І. Стецовський, в довірі відображається не тільки правова природа відносин адвоката з особами, що звертаються до нього, але і моральна сторона адвокатської діяльності, її спрямованість на забезпечення суб'єктивних прав громадян [5, с. 146].

Таким чином, під правилами адвокатської етики слід розуміти конкретизуюче гуманне призначення адвокатури як правозахисної інституції правила поведінки адвоката, що закріплені різними соціальними нормами й вироблені самими представниками адвокатської професії, дотримання яких забезпечується внутрішнім переконанням адвокатів, колективного волею органів адвокатського співтовариства, а за необхідністю – заходами державно-правового примушування.

Список використаної літератури:

1. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001891-17>
2. Фіолевський Д. Актуальні проблеми юридичної освіти. Право України. 2004. №2. С. 114–117
3. Святоцький О. Д., Медведчук В. В. Адвокатура: історія і сучасність. К.: Видавництво «Ін Юре», 1997. 320 с.

4. Бернам У. Правовая система США. Вып. 3. Науч. ред.: Власихин В.А. М.: Новая юстиция, 2006. 1216 с.

5. Стецовский Ю.И. Советская адвокатура: учебное пособие. М.: Высш. шк., 1989. 304 с.

Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна

Зайцева С.І.

*студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Діяльність адвоката регламентується та регулюється Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законодавчими актами України і статутами адвокатських об'єднань. У разі невиконання або порушення адвокатом своїх професійних обов'язків, передбачених законодавством, є можливість притягнення його до юридичної відповідальності: дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної. Варто зазначити, що чинним законодавством України регулюється тільки дисциплінарна відповідальність адвокатів. В інших випадках представники цієї професії притягуються до певного виду юридичної відповідальності як звичайні фізичні особи.

Дисциплінарне провадження – це процедура розгляду письмової скарги, в якій містяться відомості про наявність у діях адвоката ознаки дисциплінарного проступку. Ця процедура стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності лише з підстав, зазначених в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зокрема:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;